

DISCURSUL DE RELAȚII PUBLICE ÎN ORGANIZAȚIILE MILITARE - STUDIU DE CAZ

STANCA M DA

Universitatea „Transilvania” din Brașov

Limbajul militar românesc a suferit schimbări semnificative în ultimele două decenii. Aceste schimbări se datorează atât modificărilor de ordin politico-economic interne, cât și deschiderii tot mai mari pe care România o are în relație cu structurile militare nord-atlantice, din care a ajuns să fac parte. Astfel limbajul militar românesc actual reprezintă o schimbare a unei tradiții istorice seculare (bine păstrată până la 1948), a unei puternice învățături politice specifice anilor premergători din timpul comunismului și a unei tranziții (mai lente sau mai accelerate) spre un alt tip de comunicare militară, specific organizațiilor militare din spațiul nord-atlantic. De asemenea, armata a parcurs, în diverse etape ale istoriei sale, drumul de la voluntariat la profesionalism, ajungând astăzi o organizație modernă, exclusiv profesionistă, care trebuie să interrelaționeze la toate nivelurile cu organizații similare din alte state.

La nivelul comunicării profesionale, limbajul militar românesc a adoptat și uneori a adaptat, într-o manieră proprie, modele ale comunicării militare occidentale. În lucrarea de față, propun spre analiză discursul de relații publice (interne și externe) din mediul militar actual, pentru a observa particularitățile acestuia.

Prezenta cercetare face parte din proiectul *Limbajul profesional în româna actuală. Tipare lingvistice și structuri discursive* (IDEI, cod CNCSIS 142), director – prof. univ. dr. Mihaela Gheorghe. Corpusul lucrării este constituit din texte militare publicate în volumul „Comunicarea la locul de muncă, Schimbări de tipologie a textelor redactate în mediul profesional românesc” (Gheorghe, M. da, S. Stoiu 2009). Acestea au fost puse la dispoziția noastră de către ofițerii ai departamentului de relații publice civil-militare din cadrul Brigăzii 2, Vânători de Munte „Sarmizegetusa”, cu acordul comandantului unității. Textele au fost secretizate corespunzător, eliminându-se informațiile sensibile pentru organizația și persoanele implicate.

Asemenea oricărui alt tip de organizație, cea militară se supune dezideratului unei comunicări eficiente și unitare. A comunica înseamnă a informa, a spune, a explica, a împărtăși, a da ordin, a convinge, a fi în legătură, a asculta, a uni pentru a acționa etc. Toate acestea constituie funcții specifice managementului, ce nu pot fi operaționalizate în lipsa comunicării. Procesele de stabilire a obiectivelor organizaționale, de realizare a concordanței cu structura organizatorică, de armonizare a acțiunilor cu obiectivele inițiale și de eliminare a disfuncțiilor, de antrenare a personalului se bazează pe primirea și transmiterea de mesaje.

Într-o organizație, comunicarea stabilește și menține relațiile dintre angajați; influențând pozitiv relațiile interpersonale și atmosfera de lucru din grup, asigurând gestionarea situațiilor de criză, aplanarea conflictelor și a tensiunilor. Comunicarea de jos în sus pe scara ierarhică furnizează eficient date despre starea sistemului și despre evoluția situației. Prin feedback-ul specific comunicării de sus în jos se relevă posibilitățile de îmbunătățire a performanțelor individuale și generale ale organizației. Aflat la baza procesului

de motivare, comunicarea face posibil identificarea, cunoașterea și utilizarea corectă a diferitelor categorii de nevoi și stimulente pentru orientarea comportamentului angajaților spre performanță și satisfacție. Aceasta contribuie la instaurarea unor relații corecte și eficiente, de încredere și acceptare reciprocă între eficientii și subordonații, colegii, persoane din interiorul și exteriorul organizației, asigurând menținerea relațiilor cu celalalt superior.

Procesele de comunicare sunt indispensabile pentru influențarea educativă a militarilor, pentru realizarea coeziunii subunităților, unităților și marilor unități, precum și a cooperării dintre acestea. Acestea demonstrează că liderul militar trebuie să stăpânească informația la un nivel adecvat și să o folosească ca pe orice altă resursă pe care o are la dispoziție. El trebuie să fie un manager eficient al informației, pentru a putea optimiza procesul comunicării în unitatea pe care o comandă.

Un document primar din mediul militar intitulat „Ghidul subofițerului din forțele terestre” (Gheorghe, Măda, Ștefăniță 2009: 40–77) accentuează latura de influențare educativă de către conducerea cadrelor medii din organizația militară. Textul se deschide cu citarea „Crezului subofițerului”.

(1) **CREZUL SUBOFIȚERULUI**

Nimeni nu este mai profesionist decât mine. Eu sunt un subofițer, un lider al soldaților. Ca subofițer, sunt conștient că fac parte dintr-un Corp cu onoare îndelungată, cunoscut sub denumirea de „Coloana Vertebrală a Armatei”.

Sunt mândru de Corpul Subofițerilor și mă voi comporta întotdeauna în așa fel încât să aduc credit Corpului, Armatei și țării, indiferent de situația în care mă voi afla.

Nu voi folosi gradul și funcția mea pentru a obține interese personale, beneficii materiale sau securitate personală.

Competența este lozinca mea. Cele două responsabilități de bază vor fi întotdeauna predominante în mintea mea – îndeplinirea misiunii încredințate și bunăstarea soldaților mei. Mă voi strădui să mă ridic la cel mai înalt nivel profesional. Sunt conștient de rolul meu de subofițer. Îmi voi îndeplini responsabilitățile inerente acestui rol. Toți soldații au dreptul la o conducere remarcabilă. Eu voi furniza acea conducere.

Îmi cunosc soldații și întotdeauna voi pune nevoile lor înaintea celor personale.

Voi comunica consistent cu soldații mei și nu-i voi lăsa niciodată neinformați. Voi fi cinstit și imparțial când voi ordona și recomandă recompense sau sancțiuni.

Ofițerii din unitatea mea vor avea timp maxim pentru a-și îndeplini sarcinile; ei nu vor trebui să se îndeplinească pe ale mele.

Voi căuta respectul și încrederea lor dar și a subordonaților mei. Voi fi loial celor cu care servesc: comandanți, colegi, subordonați. Voi manifesta inițiativă prin acțiuni adecvate în absența ordinelor. Nu-mi voi compromite integritatea și nici curajul meu moral. Nu voi uita și nici nu-mi voi lăsa camarazii să uite că suntem profesioniști, subofițeri, lideri!

(Gheorghe, Măda, Ștefăniță 2009: 40)

Redactat la persoana întâi singular, „crezul” constituie un text specific jurmintelor militare, condimentat cu accente de propagandă sau de tehnici specifice activităților de relații publice. Afirmarea capacităților personale (profesionale și umane) și a responsabilităților (față de superiori – de îndeplinire a misiunilor – și față de inferiori – de asigurare a bunăstării acestora –) puse în slujba unui nivel înalt (al binelui comun, al asigurării unei bune colaborări cu subalternii, superiorii și „camarazii” de același grad) sunt prezentate folosind indicativul prezent și viitor, atât în forme afirmative, cât și negative. Discursul propagandistic de influențare este marcat de abundența adjectivelor (*profesionist, conștient, îndelungat, remarcabil, mândru, profesional, inerent, cinstit, imparțial, maxim, moral, acțiuni adecvate, predominante* etc.), a adverbilor (*tactic și tehnic, întotdeauna, indiferent de situație* etc.) și a

substantivelor (*lider, onoare, „coloana vertebrală a armatei”, s aduc credit, Corpului, Armatei, rii, beneficii, securitate, responsabilități, competență, respectul, încrederea, inițiativă, integritatea, curajul, profesioniști etc.*) ce descriu perfect înțelegerea în acest domeniu.

Într-un document oficial al armatei SUA, intitulat *Doctrina pentru operații psihologice*, apărut în 2003, propaganda a fost definită drept „orice formă de comunicare în sprijinul unor obiective naționale în scopul influențării opiniilor, emoțiilor, atitudinilor sau comportamentelor oricărui grup de oameni în beneficiul direct sau indirect al sponsorului acelei comunicări”. Deși redactat la persoana întâi singular, crezul subofițerului este creația a unor ofițeri de rang superior ai armatei care doresc să influențeze într-un mod pozitiv comportamentul subofițerilor din subordine. Din acest punct de vedere, el reprezintă un text specific relațiilor publice interne, cu pronunțate accente propagandistice, în sensul descris anterior.

După prezentarea crezului, sub formă de *motto*, urmează cuprinsul și apoi succesiunea capitolelor. Capitolul introductiv al aceluiași document, „Înșurubirea unei funcții de conducere”, este redactat la persoana a doua singular, pe un ton patern, dar ferm.

(2) *Înșurubirea unei funcții de conducere este una din situațiile speciale de leadership care trebuie să-și facă fața. Tot conținutul acestui ghid, despre ceea ce trebuie să FII, SĂ TII și SĂ FACI, este relevant în înșurubirea unei funcții de conducere.*

(Gheorghe, Măda, Săftoiu 2009: 41)

În capitolul al doilea, intitulat „Crezul subofițerului” este reluat informația din crez. Structura textului denotă aici o tehnică specifică discursului militar didactic axată pe secvențe succesive de enunț-are-explicitare/dezvoltare-concluzie. Fiecare propoziție din crez este reluată, ca un fel de subtitlu, încadrată într-un chenar. Conținutul fiecărei propoziții este decodificat în câteva paragrafe. Iată spre exemplificare un astfel de subcapitol:

(3)

SUNT MÂNDRU DE CORPUL SUBOFIȚERILOR ȘI ÎNTOTDEAUNA MĂ VOI COMPORTA ÎN ACELAȘI FEL ÎNCÂT SĂ ADUC CREDIT CORPULUI, SERVICIULUI MILITAR ȘI ȚĂRII, INDIFERENT DE SITUAȚIA ÎN CARE MĂ VOI AFLA.

Partea din mândria pe care ai simțit-o când pentru prima oară ți-au pus gradele pe epoleți, a fost realizarea că ai devenit, în acel moment, cea mai nouă verigă în lanțul subofițerilor. Este un lanț care se întinde de mai multe sute de ani de istorie remarcabil și de-a lungul a mii de îndepărtate câmpuri de bătăie.

Ceremonia de avansare în primul grad de subofițer, care urmează promovării militarului profesionist cu grad de caporal în primul grad de subofițer, accentuează și clădirea te mândria pe care toți o împărtășim ca membri ai unui adevărat corp de elită.

Împreună cu onoarea de a intra în acest distins grup, vine o responsabilitate în plus – cinstirea memoriei acelor bărbăți și femei din Corpul Subofițerilor care au servit cu mândrie și distincție.

Îți onorezi prin curajul, onestitatea, angajamentul și competența pe care te străduiești să le arăți zi de zi. Îți onorezi prin îmbrățișarea idealurilor de integritate personală și serviciu altruist.

Indiferent de situație, nu trebuie să uiți niciodată cine ești. Exemplul pe care îl ai în fiecare zi este un testament peren al idealurilor pentru care ei au luptat și poate ți-au dat viața, sunt încă vii în tine.

Și dacă ai loialitate pentru memoria acelor care au fost, ai responsabilitatea și loialitatea pentru acei cu care servești patria astăzi. Loialitatea pentru unitatea ta exprimă

obligatiile dintre cei care conduc și cei care sunt conduși, și împărțirea angajamentului între soldați și sprijinul reciproc.

Loialitatea pentru Armată necesită sprijinul tău pentru lanțul militar și civil de comandă. Loialitatea pentru națiune înseamnă nu numai sprijinul tău împotriva războaielor interne sau externe, dar și dorința și promptitudinea de a lupta pentru idealurile de libertate și justiție.

Etica Profesională Militară, formată din: Loialitate, Datorie, Serviciu altruist, Integritate, reflectă cerințele și valorile pe care toți soldații trebuie să le posedă. Totuși, ca subofițer, această etică este fundamentul competenței tale ca lider. Factorii ei influențează modul tău de gândire și învățare, cum implementezi planurile și cum tratezi oamenii.

Dacă subofițerii sunt „coloana vertebrală a Armatei” atunci etica profesională militară este „inimă” Corpului Subofițerilor, și din această inimă izvorăște mândria noastră.
(Gheorghe, Măda, Sftoiu 2009: 43)

Remarcăm cu ușurință prezența unor tehnici persuasive specifice propagandei. În primul paragraf (și ulterior pe parcursul întregului fragment) este prezentă așa-numita tehnică de *bandwaggon*, care reclamă apartenența la un grup animat de idei și comportamente comune, valorizate pozitiv. Apelul la loialitate (a se vedea și paragrafele al patrulea până la al optulea) face de valorile naționale este susținut prin rememorarea unor *ani de istorie remarcabilă* și a *mii de câmpuri de bătăie*.

Cel de-al doilea paragraf face apel la tehnica *mărturie*, adică la folosirea experienței personale pentru a convinge. Descrierea succesului sau a propriei experiențe adaugă credibilitate unui discurs. Acest procedeu transpune în sintagma *mândria pe care toți o împărtășim ca membri ai unui a corp de elită*.

Îndocnirea cu valorile naționale face parte din etica profesională a militarilor, personificată în paragraful final drept *inimă Corpului Subofițerilor* din care izvorăște *mândria noastră*.

Armata (scris cu majusculă) este văzută ca un organism viu, capabil să le ofere celor care-i urmează calea sfaturi, asemenea unui părinte.

(4)

COMPETENȚA ESTE LOZINCA MEA.

Încrederea și respectul pe care comandanții și subordonații le au față de tine, nu se bazează numai pe cine ești tu, dar mai ales pe ce poți tu și ești capabil să faci. În timpul a sutelor de ani de serviciu militar remarcabil, Armata a identificat o structură pentru evaluarea și dezvoltarea capacității de conducere. Structura constă în nouă competențe de leadership care stabilesc largi categorii de deprinderi, cunoștințe și atitudini care definesc comportamentul unui lider. Ele sunt:

- COMUNICAREA: - Dă ordine clare și precise
- Recepționează / interpretează informații.
- SUPERVIZAREA: - Conduce soldații / subunitățile
- Menține controlul / evaluarea.
- INSTRUIREA/CONSILIEREA: - Conduce pregătirea individuală / colectivă
- Evaluează pregătirea orientată spre performanță
- Antrenează și asigură feedback-ul.
- DEZVOLTAREA
SPIRITULUI DE ECHIPĂ: - Dezvoltă coeziunea subunității
- Întărește loialitatea și angajamentul
- Clădește spiritul și încrederea
- Conduce pregătirea fizică.

EFICIENȚA TEHNICĂ

ITACTIC :

- Execută operațiuni specifice nivelului său de instruire
- Este calificat în lucrul cu armamente/echipamente
- Se orientează în teren în orice condiții de timp și anotimp
- Execută și conduce activități logistice, administrative și de întreținere.

LUAREA DECIZIEI :

- Folosește procesul de rezolvare a problemelor.

PLANIFICAREA :

- Planifică pregătirea individuală/colectivă.

FOLOSIREA SISTEMELOR

DISPONIBILE :

- Folosește procesele automatizate de analiză a datelor sau alte programe de calculator.

ETICA PROFESIONALĂ :- Conduce prin exemplul personal

- Practică etică militară profesională
 - Poartă standarde personale/profesionale ridicate.
- (Gheorghe, Măda, Săftoiu 2009: 45)

În capitolul al treilea, intitulat „Deprinderi, cunoștințe și atitudini”, adresarea prin persoană a două singular este înlocuită cu omnisciența persoanei a treia, reprezentată de personificarea unor organisme militare (Fora Operativă de Dezvoltare a Subofițerului Lider), într-un stil apropiat de cel didactic.

(5) CAPITOLUL 3

DEPRINDERI, CUNOȘTINȚE ȘI ATITUDINI

În 1989, Fora Operativă de Dezvoltare a Subofițerului Lider a pus la punct cele 9 competențe de conducere și deprinderile, cunoștințele și atitudinile pe care trebuie să le posedă un subofițer de orice nivel.

În capitolul 3 sunt menționate atitudinile ce se așteaptă de la subofițeri, indiferent de grad și sunt subliniate deprinderile și cunoștințele de la orice nivel.

Alături de tabele de competențe se află descrierile celor mai importante datorii ale subofițerilor și responsabilitățile corespunzătoare funcțiilor.

ATITUDINI

În 1989, Fora Operativă de Dezvoltare a Subofițerului Lider a constatat că de la deprinderile și cunoștințele sunt progresive și secvențiale de-a lungul carierei de subofițer, atitudinile necesare de AFI un lider eficient rămân mereu aceleași, indiferent de grad.

Inspirându-se mai ales din Etica Profesiunii Militare (FM 100-1), din Crezul Subofițerului și din Jurământul Militar, Fora Operativă a identificat 14 atitudini comune pentru toți liderii subofițeri.

(Gheorghe, Măda, Săftoiu 2009: 55)

Fiecare funcție în parte este analizată prin prisma deprinderilor specifice. Liderii militari actuali, împreună cu organizațiile lor, se angajează într-o varietate mare de activități de comunicare prin vehicularea continuă a informației atât pe verticală, cât și pe orizontală. Calitatea comunicării la nivelul organizației militare îi permite liderului acesteia să reducă incertitudinea ce planează asupra deciziilor sale, să ia hotărâri adecvate situației concrete și să optimizeze cooperarea interumană și organizațională.

Importanța adecvării la situația de comunicare este prezentată pe larg într-un alt document, intitulat „Ghid rapid de relații publice” (Gheorghe, Măda, Săftoiu 2009: 78-80). Fiind un text de relații publice externe, el este structurat ca o procedură de reglementare a contactului reprezentanților unității în relația cu mass-media (Obiective, Relațiile publice interne și externe la

nivel de instituție și la nivel individual, Mesaje etc.). Ghidul adoptă tonul textelor informative, mai precis al celor reglementative. Limbajul abundă în verbe la conjunctiv prezent și în construcții reflexive impersonale. Spre exemplificare voi oferi ultima parte a documentului, destinat reglementării relațiilor cu presa pe timpul desfășurării unei misiuni:

(6) **d) pe timpul desfășurării unei misiuni:**

- nu se dau cifre exacte privind personalul și cantitatea de tehnică de luptă dislocate
- este interzisă difuzarea informațiilor privind operațiunile și acțiunile viitoare, localizarea exactă a trupelor și tehnicii, regulile de angajare, metodele și sursele de culegere a informațiilor, informații exacte cu privire la deplasarea sau valoarea forțelor care pot pune în pericol siguranța trupelor și operațiilor, procedurile și tacticile de luptă specifice, alte informații care pot pune în pericol siguranța trupelor și a misiunilor viitoare
- se pot da anumite informații despre acțiunile trecute sau prezente, dar care nu afectează siguranța trupelor și acțiunilor viitoare
- nu se dau informații eronate. Cine nu este sigur spunea că jurnalistul și comandantul nemijlocit, ofițerul cu relații publice sau comandantul detașamentului
- nu se folosește expresia „NU COMENTEZ”
- nu se face speculații, nu se răspunde la întrebări cu „DACĂ ”
- dacă s-au difuzat informații clasificate sau informații care pot afecta siguranța trupelor sau operațiilor prin cuvinte sau înregistrări video, militarii nu vor confisca filmul, casetele audio sau video sau notițele reporterului; incidentul va fi raportat imediat comandantului detașamentului sau ofițerului nominalizat a gestiona relațiile cu mass-media
- nu se dau informații referitoare la numele militarilor implicați într-un eveniment soldat cu morți sau răni decât după ce s-a stabilit în zona familiilor acestora

Mesaje:

- oamenii sunt cea mai importantă resursă în zona de operații
- siguranța oamenilor este un aspect foarte important care se ia în calcul în planificarea misiunilor
- militarii sunt foarte bine instruiți și au competența necesară pentru îndeplinirea cu succes a misiunilor încredințate
- există o colaborare bună cu militarii din alte armate și cu populația din zonă.

(Gheorghe, Măda, Săfoiu 2009: 80)

Liderul militar trebuie să știe să folosească comunicarea (și implicit informația) ca pe un puternic factor motivațional, pentru toți membrii organizației militare, pentru că un militar trebuie să fie permanent și bine informat, indiferent de locul și rolul său în structura organizației, devenind astfel extrem de eficient în îndeplinirea misiunii sale. Comunicarea îi permite liderului militar realizarea oportună a feedback-ului prin care el evaluează în alegerea corectă a mesajelor transmise sub formă de ordine, dispoziții sau hotărâri.

Textul de mai sus atestă rigurozitatea cu care informațiile trebuie transmise în exterior în diverse situații și gradul de cenzură la care acestea sunt supuse pentru a nu periclita siguranța anumitor misiuni.

Un paragraf interesant este acela al tipurilor de mesaje ce vor fi transmise în timpul unor misiuni. În virtutea îndemnului la calm, mesajele folosesc tehnici de propagandă în rândul opiniei publice (civili, în general), atenuându-le acestora sentimentul de teamă specific unor astfel de situații.

Figura centrală în circulația informațiilor în cadrul și în afara organizației militare este comandantul. De aceea el trebuie să fie în eleag și să folosească bine limbajul, atât cel verbal cât și cel nonverbal, pentru conducerea eficientă a organizației sale. Fără a înlege puterea și efectele limbajului, liderul militar nu poate opera în mod optim pentru a regla și sincroniza

eforturile individuale ale militarilor din subordine. În acest sens, el trebuie să fie un vorbitor convingător, un ascultător eficient și un conducător capabil de a rezolva un conflict prin dialog. Pentru aceasta el trebuie să fie pregătit și să-i formeze deprinderile necesare comunicării eficiente.

În textul următor, este prezentat răspunsul întocmit în numele comandantului unei unități militare la o reclamație făcută de un colonel în rezervă care nu a respectat protocolul de desfășurare a unui ceremonial public. Formatul textului este cel al unui document oficial, cu antetul Ministerului Apărării, cel al Unității Militare. De asemenea, pe document apar menționate: nesecret, exemplar unic, numărul și data de înregistrare, precum și numărul de pagini.

**(7) C TRE: EFUL UNIT II MILITARE [NUM R] „R” BUCURE TI DE LA:
COMANDANTUL UNIT II MILITARE [NUM R] BRA OV**

V rugăm să aveți în vedere că informațiile confidențiale sunt destinate numai persoanei menționate mai sus. Dacă cititorul acestui mesaj nu este persoana careia îi este destinat sau angajatul care răspunde de transmiterea mesajului către destinatar, nu uitați că răspândirea, distribuția sau copierea acestui mesaj este interzisă. În cazul în care primiți acest mesaj din greșeală, vă rugăm să ne anunțați mesajul original la adresa de mai sus, prin intermediul Poștei Române, cheltuielile fiind suportate de către Ministerul Apărării.

CONINUT:

Urmare la telefaxul transmis dumneavoastră cu nr. R-9782 din 17.11.2006, referitor la reclamația dl. col.(r.) [PRENUME I NUME], preedintele Filialei Brașov a A.N.V.R. din M.I.R.Adm. adresat ministrului apărării, vă raportează următoarele:

În ziua de 17.11.2006 orele 14.00 dl.col.(r) [PRENUME I NUME] a fost invitat la Comandamentul unității noastre pentru a avea o discuție cu comandantul garnizoanei pe tema din subiectul reclamației dânsului.

În urma discuțiilor purtate cu dl. col.(r) [PRENUME I NUME] a rezultat că acesta a înțeles procedura de organizare și desfășurare a ceremonialelor din Garnizoana Brașov, conform Ordinului administrativ nr. X 8371 din 02.10.2006 al Comandantului Garnizoanei Brașov cu privire la sărbătorirea Zilei de 25 Octombrie – Ziua Armatei Române.

Reclamantului i s-a explicat că protocoalele și ordinele premergătoare unor astfel de activități se întocmesc și se difuzează structurilor implicate cu mult timp înainte de evenimentul de desfășurat și că este necesară o solicitare prealabilă adresată (verbal sau scris) comandantului garnizoanei. Acest lucru era imperativ, în condițiile în care, conform înțelegerilor prealabile cu organele administrației publice locale, ceremonialele publice organizate de noi cu concursul Garnizoanei Brașov, sunt avizate și de către Prefectul Judeului Brașov, ca reprezentant al Guvernului României în teritoriu. Totodată, i-a fost explicat faptul că, la redactarea Ordinului administrativ pentru sărbătorirea Zilei de 25 Octombrie – Ziua Armatei României, nu am primit nici o solicitare prealabilă din partea președintelui Filialei Brașov a A.N.V.R. din Ministerul Apărării, persoana care, în principiu, ar fi fost cea mai îndreptățită pentru o astfel de solicitare, fapt pentru care nu a fost introdus în protocol nici o persoană care să aibă cuvântul din partea asociațiilor menționate anterior. Reclamantului i s-a cerut scuzele de rigoare, în numele Garnizoanei Brașov pentru neplăcerile provocate din cauza neîndeplinirii demersului său în contextul în care i-a fost explicată și procedura de pregătire și desfășurare a unor astfel de ceremoniale.

Pentru evitarea altor disfuncționalități pentru viitor, domnului col.(r) [PRENUME I NUME] i s-a propus la discuțiile purtate ca, la alte activități de acest gen, să ne solicite cu demersuri similare, în prealabil, prin Comandamentul Garnizoanei, fiind asigurat că se va da tot

concursul necesar. Discuția cu reclamantul s-a încheiat în termeni amiabili și a rezultat că acesta ar fi în interesul obiective care au generat nemulțumirea dânsului.

COMANDANTUL UNITĂȚII MILITARE [NUMĂR] BRAOV
Colonel [PRENUME NUME]

Întocmit: Maior [PRENUME NUME]
(Gheorghe, Măda, Săftoiu 2009: 240–241)

Abilitățile de finanțator al unei situații conflictuale sunt apanajul celui care transmite mesajul de mai sus. Structura ierarhică a armatei îl subordonează pe Comandantul unei unități militare teritoriale celui al unei unități centrale, căruia acesta îi raportează măsurile luate pentru soluționarea reclamației. Explicația formală, oficială oferită răspunde tuturor canoanelor impuse de regulament și rezolvă o situație neplăcută pentru autorități. Detensionarea acesteia a fost posibilă prin disponibilitatea comandantului la o întâlnire cu reclamantul, în cadrul căreia i-a explicat procedura de organizare a ceremonialelor și pașii care trebuiau urmați pentru aprobarea alocuțiunii sale. Reclamantului i s-au prezentat scuze și i s-a propus să parcurgă demersurile legale în vigoare cu prilejul altor activități, fiind asigurat de tot concursul din partea semnatarului.

Raportarea are un caracter aparte, prin exactitatea informațiilor oferite. Fiind un mijloc de comunicare intern, în cadrul armatei, el urmează o structură bine definită. Sunt precizate măsurile luate în ordinea lor cronologică, se oferă detalii în succesiune logico-temporală și se prezintă rezultatele și eventualele propuneri de evitare a unor astfel de situații pe viitor.

În comunicarea externă, tonul se schimbă, iar discursul oficial, festiv capătă din nou accente de propagandă.

(8)

**ALOCUȚIUNEA COMANDANTULUI BRIGAZII 2 V.M. „SARMIZEGETUSA” I
COMANDANT AL GARNIZOANEI BRAOV**

**CU OCAZIA EDINIEI CONSILIULUI DIRECTOR AL A.N.C.M.R.R.
„ALEXANDRU IOAN CUZA”**

Domnilor generali, ofițeri și subofițeri, stimați invitați,

Vă rog să-mi permiteți, în primul rând, să vă salut și să vă urez un călduros bun venit în Garnizoana Braov, garnizoană care are cinstea de a găzdui astăzi această importantă manifestare a Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere. În subliniez, de la început, că interesul continuu al cadrelor militare în rezervă și retragere pentru tot ceea ce se întâmplă astăzi cu organismul militar românesc pe noi, militarii care suntem în activitate, ne onorează și ne face să credem că **valorile perene fac parte din esența noastră de militari.**

Dei trăim într-o societate în care rata de schimb a tehnologiei a ajuns să ne depășească, există domenii care se schimbă mai lent față de alte domenii unora sau altora. De aceea cred că **sufletul de militar nu se schimbă niciodată** și cred că sunt în asertivitatea dumneavoastră când spun acest lucru. În pieșa vieții, fiecare dintre noi ar vrea să-și scrie rolul și-și interpreteze destinul în așa fel încât să ajungă la un final conform cu propriile sale dorințe. Dar pentru că suntem ființe sociale, monologul nu este o soluție. De aceea, sunt convins că dialogul continuu între cei care și-au dedicat viața slujirii patriei sub drapel, activi, în rezervă sau în retragere este singura cale de a perpetua valorile perene ce caracterizează Oastea Română. **Cu timpul, nu mai putem spune cătănume din destinul personal l-am scris noi în inimă și cătănume a fost scris de alții. Nu mai putem preciza cu exactitate cătănume din ființa noastră ne reprezintă. Eul și cătănume este rezultatul sfaturilor, antrenamentelor, educației, sugestiilor,**

recomand rilor sau ordinelor pe care ni le impun ceilal i. Nu mai tim unde se termin rolul pe care ni l-am scris noi în ine i unde începe cel scris de al ii. Nou , celor din sal , destinul ne-a fost scris de Armata României, pentru c am crezut i credem dintru început în valori ca : patrie, independen , suveranitate, tradi ie, istorie i multe altele.

[...]

in s asigur onorata asisten prezent ast zi în sal c militarii Brig zii 2 Vâtori de Munte „Sarmizegetusa” vor ac iona, i de acum încolo, cu eficien i responsabilitate pentru ca al turi de întreaga o tire a rii, s continue a fi ca un puternic factor de stabilitate în societatea româneasc !

Doresc acum, la final s adresez calde mul umiri pentru c sunte i aproape de noi i c v pas întotdeauna de ce se întâmpl cu Armata României i cu oamenii ce o compun. V doresc, din toat inima, acum, c se apropie s rb torile de iarn , s ave i parte de s n tate, s fi i ferici i, i fi i siguri, ceilal i militari ai o tirii române v acord tot respectul.

**DORESC UN SINCER „LA MUL I ANI” TUTUROR MILITARILOR ROMÂNI,
ORIUNDE S-AR AFLA!**

(Gheorghe, M da, S ftoiu 2009: 254)

Tonul este declamativ, specific rostirii în fa a unui public. Adecvarea mijloacelor retorice de captare a bun voin ei publicului, de manifestare a interesului comun pentru binele na iunii denot respectul pe care vorbitorul îl are fa de public. El prezint realiz rile brig zii pe care o conduce i le dedic tuturor celor care au contribuit de-a lungul timpului la prestigiul acesteia. Finalul prilejuie te ur ri de s n tate i fericire, precum i ocazia de a transmite respectul fa de înainta i.

Acest discurs festiv este un monolog controlat, marcat de elemente de propagand specifice acestui tip de discurs. Rela iile publice externe în mediul militar prilejuiesc manifestarea unui discurs despre for a, profesionalismul i încrederea pe care institu iile militare se str duiesc s le insufle diverselor publicuri int . În acest caz, publicul int este alc tuit din militari în retragere sau în rezerv , care apreciaz în mod deosebit aportul noilor genera ii de militari la p strarea onoarei Armatei Române.

Oscilând între informativ i propagandistic, discursul militar este saturat de tr s turi ale ambelor tendin e: concizie i precizie a termenilor (în cazul inform rii), dar i exprim ri alegorice ale unei îndochin ri profesionale în slujba ideii de patriotism pe care adesea ne ferim s-o îmbr i m (în cazul propagandei). Procesul de rela ii publice (interne i externe) se desf oar într-un cadru aparte în mediul militar. Fiind o institu ie public de prestigiu, imaginea ei în rândul publicului larg trebuie s fie una unitar i d t toare de încredere.

SURS

Gheorghe, Mihaela, Stanca M da, R zvan S ftoiu, 2009, *Comunicarea la locul de munc , Schi de tipologie a textelor redactate în mediul profesional românesc*, Bra ov, Editura Universit ii Transilvania din Bra ov.

BIBLIOGRAFIE

- Ar davoaiice, Gheorghe, 1997, *Comunicarea în mediul militar*, Bucure ti: Editura Academiei de Înalte Studii Militare.
- Dru , Inga, 2008, „Contribu ii la studiul manipul rii prin cuvânt”, în Lumini a Boto ineanu, Elena D nil , Cecilia Holban, Ofelia Ichim (eds.), *Distorsion ri în comunicarea lingvistic , literar i etnofolcloric româneasc i contextul european*, Ia i, Editura Alfa. http://www.academiaromana-is.ro/philippide/pages/distorsionari_2008.html, consultat în data de 15.02.2010.

Predatu, Eugen, 2003, *Dic ionar militar englez-român, român-englez*, Bucure ti, Editura Niculescu.
Stoiciu, Andrei, 2000, *Comunicarea politic . Cum se vând idei i oameni*, Bucure ti, Ed. Humanitas & Libra.

Public Relations Discourse in Military Organizations. A Case Study

The present paper presents several discourse features specific to nowadays Romanian military written texts. The public relations process in military organizations aims at creating an image of proficiency and trust among its publics, both internal (officers and subordinates in the line of duty or retired) and external (the general public). The use of informative discourse alternates with the use of persuasive, even propagandistic discourse which is realized through specific techniques (the bandwagon, the loyalty, the witness, and personification) and language (abundance of adjectives, adverbs and nouns with strong positive effects).